

Suqupeetavad minu mälestusmõtele
lugejad! Ma ei ole mälestuse riija
panemisel sellise andega riigimes, kagu
oli mistiisa - Sillaetse Falumuseumi -
loaja Ado Pärnabas, kellel oli iga
teema kirjutuskraasaharaua mõtteli-
kond, kui ta kirjutas ümberki mõistet
teemal oma riigupäst, mis nüüdseks
on paikkonna ajalugu, tänu tema suga-
valt realistlike rööbadereastustele,
andide ja lähedale sulje, oksule

Puulen riija panna peid mälestusi
taluveõõmudost, mis elusluvad
71 aastase mihel törvade vahel.
Esimete suurkade saamise ootus
oli ikka pärn^{sun} vist 5-6 aastaseks, mi
isa juba suvel pani kuivama mängid
seusarijuun välja näitust laevand.

Põremabil sugisöhtatel, kui talu valli -
lõod andsid isal aega varem tippa
tulla andis ta petrooleumi lemmi
valgel (elektrovalgas minu nootest
1947 aastast) punastööptagi õiams
mitku esimesele talvespordi varustu -
sele viimase lõhvi mis olikid viit
piisut üle meetri pikkused ruud
voorutatud mitmade nahast nikkua -
dest sidemütinga ja pealt puna -
vits raiivid ja sidumistest - mis
ellott ei pähja all punoluid soode -
pidasid nad omakorda vägavalt
soobusuna kinni ning lihisestid
lummel läinu parafiniga maanimisele
panuldaselt "härk" ja kõige pea -
mine - muid ei nägitud enam paljud
suurvalle lummile rohk hanged kand -
tol peal. Keppidets ziledas voolutud
kada ^{ka} pünt soobuabilitest millede otsel
lihise mist taristvarad valled ja kumm
vee ja auru abil voorutatud - nege

suusamihadri — lumeroõngad ning
ülevalpool ka näetee riiklikest.

~~Hobus~~ Mõis oli sõita reetoidel
võrreldes üks kõige sissefallata o
rada, sed seal polnud haktist hund
ja alus rõva. Autod ja muud mõhee-
mälised linnurahendid ei vajutannud
mõigit abstu sed nii'd linnu nimõnd
vahel ja tihed olid tõd üi umbes
täiskaud, et peamised linnurahen-
did lindil olid hokumassideid
asunnesid. Kodapõlloodudel oli
eriti meeldiv suuskastel lili-
seida laste siis kui peale sela
ilmade oli vülm lumile peale
tömmannud kandva noorim. Siin
sai hoolimata vülmast talvetundist
palju hõlmad lakiid noobitud
ja hõlmu laiali kattega hoides
oligi puri valmis ning pärastul
linnas ikka sellide hoiusisse, et
pridama saamiseks pridi vahel

parakamatault ennat lämmi su-
vutame. Head "priisöötu" segasval
ka põldudevahelised jõuoleid
mis olid peidet n. piisandaid
või vigidat laotud - avatavalt
suure hooga selliste rajatisega
kokkupõrkamine olets olmeid püs-
valulik, aga juhtus vahel suur
et mõni vuidunutus või muksa
oli mõne äätilise seismajasse
tagajäig mis lõpetasid sellel paiknen-
võtust ja lõpetasid sellel paiknen-
võtust vümetadate sõnmede
ja sama saatust tabanud naavatiga
oli laigem lippa sooga minna.
Naavalhus ühleb et lapse vülm
ja koera nälg ei pidanud kaas-
tundia andma ega maha püürme,
avas selles ütelsusul vüllaga
toll olevat.

Et kodulahedal ei planeer
üldgi linnmäge peale naabri

pere jõuva asuvate muusaaevudega
viinastel mida vüll vilalapsest
ukkusega hundistme, Nukimäem"
oliid Vilgutamise mõhind tagasi hoid-
lased, sest üksikul pendlapsest polnud
ka vi olem teda Vilgut soodustanud
või veda ise tagaverdamud, sest ega
töökäesel vanematil ei jahtunud
talu töö rõivalt aega selleksle heinale
poisi jaoks. Hea oli oma-enda sunnadel
kodu ohe hobusööde vallantelagi
valabitsist püst kanti da ja Nuki
mäel vähesel pikemal sunnalugu tõe.
Oli olemas rõneprunn, et kui ei jõua
kanda siis lohistla järel. Et mole
kelkki siis vahend mille järel saal
lohistamine "kuigedab vandam
raskust vedamisel. Liitmeto vila-
peredes oliid põrmest eksi' või püs'
ministe valmislatuid värvused na-
mineed milledega hobusepuna-
misel loodi. Lati dali metsast rüütlik.

võju ja min oli peatükile lalise-
võtmude looga. Need olid ole-
nevalt mistki oskusest ilusalt
töödeldud, reehakatized "mihile jalaste
all oli parema suurte libisevate tauri"
saanabell neega õhukesest metallist laeld.
Ukess väga heas omaduses sellestel
relvudel oli see, et nad ei kordud
ümbri pikkust maha peale panna.
Kandamit ega relvamäel sõltul tän
meistrite poolt töodud rontshundiroosile,
jalaste peal laiemate vulgmiistri, tüle-
digaga.

Kooliajal lulu ilma suurkaotla polnud
mõeldav ja ikka tihli nii vooduder.
Hind jahkaid praktiliselt seurutade
valmistamiseks andis tööopetuksudele
kooli direktor jahkann ülikli. Naga
ajalinnu leoreabilitist nõuanut paanus
40-aastale lissel poolel valga
antud, maasportlas käisid samet millest
on värskeid suurte valmistamist

alates materjalivalikust lõpplemust kinni
seini sõiduvööblikus sumaspaars. Esi-
mised sumad said edepoolnimeid
jühiste järgi saarepuist ja rannapuhast
soonepoovit sin juhtsak suunade alla
sai rannatud peithi abil. Omataotlangu
lõppolemus oli enesekinni ja jägi illa-
tavalt hea. Läbisõidetud kilomeetrid
likvisid kõva saarepuu ni rlaasjall
libedam, et mingit maael puhud vajagi.
See sumaspaar teenis mind paits mitu
tahue. Need olid mitmed pühapäevad
ja koolivahesajal ka muudel päevadel
koos samaaalsise veilapooriga. Kalgis ütles
nai lagant jagi maledas ja mida oleme
ke noor vahel mõemübad ehitustelud
hullulgaid retvi jõudes üle liikmeid
soo Raitruile talude lähiküle ni
et seal otskend vundustasid rõõgale
lähenemist, rõi õnnitasse mõisamaa
küla talude ööavalvmed. Lisnevad kordi
jäid meie sumajälged türigele oja

aärsle endise Kastli laau mihkavade-
dole kuni sula fögi eeltuli. Siurke-
del minna on hea, see pole eesmäär
karte anna jälgid lagatule läbis
jäävad maha. Faloidos metsas lõimumine
on rõmatu lämmus, seestiga looma jälg
või iseköli nägemine on kui lehvirüg.
Või pilt looduse näematus. Õhtum
suusaojusel viell värsitud, see on
lämmus kui palju.

Kooliskäimisest suusim edasi ei
käru lännud, seal poolteise kilomeetri ühe
koolitõe oli ilma sellisti käänaasutela
mida oleks võinud talvel suunadega
offemars sõita ja teisest segasid
suusad koolitõe vallatusi - lumesöde
või koolioodedele luumepoalise mae peale
sattumist.

Eraotim oolid muudugi kui taimurud
seisiklased või VTK (valmis tööms ja
kaitsm) mängi normide läbitmine
kohustuslike kilomeebute läbimise

igal õpilasel. Nendel paavadel sai
muudagi koolimaja lähedal, keldri-
mäge "mäki mäestelt õne rastaloda
ja mõõtu rõlla, kuidas villegil oma
lauad" libisevad. Ilomu saarepuust
sööduriistad ei vedanud kunagi all
sehi, kuni oli viis pende jaom suunus
ja raskes raskusel kogu üheksa saatusle-
kul üle vreavi kõga sõlmisid sain ühe
suuna kannatus otsa ja läin pooliks.
Önen oli see (aastat ei mäletta) keraade
pool talve nii, et varsti läin suunis
ma ja suunade järgi pealuel vajastasid
Pärnu malestiore järgi koolil suuna-
varustust ei olnud ja kui oleksin mõni
musik paar. Naeratas önn ja Valga
Tribjate Kooperatiivi töödi müngide
sumsad koos metallrhambitide ja ruppi-
dega. Oli vull rahaga riisias aga leiri
sain valvus töödelied suunade ametnikut,
mis tundusid vull rannasid ja vajastid
tööamist ja määritust kuid olid ikka

"poe onad." Spetsiaalseid suusasaapaid asendapid tavatized suurimtallaga poolsaapad (kõnepruugis "poes saapad"), noistlunadesi mõndadele tugevast lumegiinist tõki kitlikuidest saate-ostset ja vöröruumiga treeningpuksid; pluusitsi vodavillased "estlaktri näob lau kahel inna lõanuga "spordiplaan", peas emaneosted viibivat hõngast mõts ja käprud väes - sellises vannutes sai suunata daddal läädetud noor OVK ja VTK astmete ajakondade ring sordetud kolmel tabelil "Pioneruseksaja Pravda" auktsionaatori filistil Pärnu-Jaagupis (tolleaegu rajoonikonna) kaitsema Valgu kooli) on illeenuvad võitkonnakaslastel Rein Viiripuu, Otu Eekis, Mati Raidme, Lauri Mirkli, Mati Nummis, Ago Schleicher, Vairse Reili, Ele Jaanson jt. kõikidest, et kohtadel ei olnud oma seast. Meenab, et Rein Viiripuu siiski veel justis Vare Reili ja

maäär vahes suurkadel all vi aia, et
Reval oli parast sõtmise ja püsivat.
Kooli on sai alati edukalt kaitstud.
Linn lammise mõõtmedid andis sin jä
annab ka praegugi koolimaja lähedal
Keldrimägi mis on saanud oma nime
mäe sees asuvast mõisaegest jää
keldrist. Madalam laugjas ose muhi-
tar inna püsiv suure tulga nii tulundil,
suurkadel, laeajupiidel või lõksaell
puustagumivel liulasejaid, vörtskall
osalt liput ühe nn. "luitist" oli neli
rada, põhjapoole miti "muu" aast rada
suurkadel mis loppis üle luig sõtmisega,
kuna koolimaja poolest saanu suurkade
püsimae, keskmise jäätakade - mille
taisvaatlikum eest kaudpid koolt
interventiis elavad pojid, kes tulundil
tulveohutul valatid vett selle kallastu
peale mis endast mõistetavalt muutis
"Grassi" väga vägvaru. Et seola rada
mooda alla tuisata pidid olma omajagu

julgust ja osavuski, sed poolel mael
oli passas „küperas“ mis relva sõrfga
pillutab naga pumbaja hokuse oma
selgust - kus see ja teine - kuid ümagine
otlik oli naga lõpus vale polispun
rahelt labitunnimise ja ega kannu -
tundim jaanud olemata. Kullas male -
tab jaan Pöldle oma jalaluu frammet,
samuti Lembit Vielaots relle tulmu -
pealset ja „elftina“ haavaasm naga
olev valmed möni vörtsrakkeja - pähjus
riikehe - need puud olid rendete poisti
jaom sel hetkel, vale "voka peal. Millega
iganes seall alla ei sõõdetud. Koole
puurumi sinnaäär vedelass ürs ühe
mundukud tõejalaga kõlmasulamisvalbaste
paras pikk saalipikk. Selisi pooratud piu -
gile mahlen istuvus parus hulka sõõdu
kuordili ja allerjaanud piugotugi oli
kui esivurvale tõmmatule kui juht -
pulte leedunile - sõit age ob age ja
mis peamise - piissilagunik ei tulnud,

Kuskiit leiti sõjaaegne maoonatka rülg-
now, ka sihhe sisse mahut paari mitu sootfad,
sellega oli paari põhev alla vihuladet samas
ei kantud see metallist valakes na puiduga
riivamist kuid ~~sii viki~~ olik soiduriidat
tehnilised "puudused" - kui läks hüpene
peal ümber süs oli rastuti sellist välja-
riimisega, siis ei olnud ta juhitav
ja volmaudam rask eestit mida otsa
liida, sellepäras tātis niska vanaki
ekspluatatsioonist" rõovale ja osasle
tuliid tööpöletandudid jahkame, Mihel
juherdamisel tehtud nn. "söidurid". Need
oliid läbi rote vahel tagunise plaatist välja-
najutud jalasega ja ees ühe pääritava
- seega juhitava jalasega, mida hoidin
koos muidusland millek tagasid
jalast vahal istutisekohal, enitas ava
mida läbis juhitava jalase tünipuu joost-
pulgaga ja muidugs jalgedetood. Sellised
söidurid olid märksa söidurivid-
lamed, vastupidavam olekus puudugut

polgu tegija otsust, valdavalt said need ikka rodudes lehitud, aga ees keldis mägi nöödis ka viimist nii, et kavadel mäenõhu konstamisel võis roonu kõjata mitu ahtutat omelate „söidumarsute“ vana.

Märksa olutuna ja avatama linn-lankmise paiga rajasid entusiastid poistid Ilmar Pärnulas, Arnold Lerts, Mito Peepman, venrad Kusta ja Edo Kusmin - need on üksnes mitmed nii meenutid - fügelt si malela kas 50ndal või 51-se või oli see varem aastal otse koolimaja ehitusele laenguga plastlike jallegi vee kallamisega, nii, et pölli-äärse pinddevõsani koolimaja ehitust oli lausja jallegi oli abiks direktor Üllvi Jakkmaes, kes jahedas ise tegema poistel väga lihtsaid kuid tugevaid, ~~ja~~ sulleliult madala konstruktsiooniga külje mille peale rõhuli ollis 'sa' sellise hao, ja piia sordu ise poia atslega sordu sunuda tühinides, et märgsal tistele

otsa ei soodan, nii et hoia jõe keela
Mäe alluv pinnadevõsa sai vull naigalt
kannatada, kuid palund ühtegi töönt
traumat jõe rogu sellkonval oli õpetajate
pilgu all - asus ju roolikausleid aken
piivalja poole. Kullap said õpetajadki
kilkuse seda rõõmu oma silmadel läbi
mida hindsid nende õpilased valgumael.
Öigomad suusatamise slamusel said
1953/54-dal aastal jämeda Põllu -
majandus Tehnikumis õppide, kus sealne
degrandi - Nelijärv - jämeda mäe -
sillaradik töösele jõe laskumitiga
~~ku~~ tulgesid võistlusrajad. Seal
toimusid Tehnikumi kurssitevahelised
ja Fapa rafooni meistlivõistlused, sel
aastal ka Tehnikumile valdelu spartakiid
Tehnikumil oli oma suurabas - vull
oli hea sõita kergete nn. lümitud
suuradega, kuiq' laumkunstiga kuju -
nil oli ka sellise väiten mäeohelust
ja lumiiga väga rohaksemist, kuid

talvejõonul said järguhommikud ajad alistaanud. Suvadalamid olid vaga populaarne spordivala nii jaanival kui ka suviseks.

Uusulamiseni meenutab nii tollal aegsete kahemõõdu ~~oma~~ ^{oma} jahelike julkasjumoti:

Nah, melle poiss tuli ajaani laskis mõõdu pöldun jõ mitte üagi sunnalaud all, muid lõi aia mõõde põhe, et leib enesele taitund. Lõbus tihine pāris hea vihali aia sellega olema veel saanud tera poolt aia aām jõ Kraav pere mädrä mida, kust ta selle plaadi vötti jõ ãia ta tegi, sattis punktide tere peale, mida ta jala vihje sidus ei miks tea, aga seal oli viit traati ka abus ja põla seal samalaga loigul peal läsi muidku, ühejalgas hooqu ja siis hagu ringi ühet jala peal libides pāris kuuest edasi poolens vihali mida roog klotid

ees sielis kagu katkise katku lõvoni poole.
Tidurud olid hoiatavad suud ammuks peale
sedala veeha vahvat sootla ja tmesfaseval
et kuulda ta selle kitska noo peale
ikka püstli sessab. Siinast sõlmisid
andols poiss õdeolele vonealuse, et
sedala omalchuid imiisil seal aidal
uleall veegi näpolanu ja laheks - naärima-
mata proovimisen - ja sedo voolib a hulg
eemalt veadata. Uimpääev jälle kui
poiss oli nöobi läinud, tma vähane
toas ja tiidurud läinud eue kaugima.
Aks vii jookseb Helgi - mii oli uhi Tiduruk nim-
muuter lappa, varba otsast jookseb veri
mis sonulan ise läbi maha salatades
minu kiusimuse peale, et mis sul juhtus?
Ole mängiti me ilmaristi aga Panna (võenamini)
tõmbas kogenudta riinugega suure varbe
otsast läbi aia, me proovisid tagasi
panna, sulitasi vahel ja aga ei saanud
kiinni. Varba otsast oli ta-poolest naha
liistun lähti. Ta ols poisi triitsu

D
o.
Lugemineks

siolakud arvult suunaga pole olla, see
muudagi libides sõõluproovimisega
vastu viibitõra. Vale oli aga seoses põa-
sel rohe valgamaelolust vast rakkude
venna reedust üleantumise põast.
Ellina sai u oma esimese mulje
ciutamisest 1947. aal aastal. Sel
siigisel oli pikalt ilma lumete vühma
ni, et mille juures meiesei pool kuuks
sepa saanaki oli ilus siie jõlab-
paiste, vüllaltki parem ja õ. Nõimle-
misse tundmis läksime lõhksall jõe-
peale liigularkka. Siis nägi ri-
kudas direktor jahsker üldots
sõlti eissudel, kus sõõlupajal
igaünguseid kaare. Et ise seda
proovide oli vaja mitte. Need saan
lauum voolivuid Ago Scherchen
näist. Need olid tõsapaatlike
viigedele viidipügulusega, "Nurmisi"
tunpi nimel. Ciutamise sai vull
ehamähil selges aga pahaudust

"Nurmisi"

ole minu avatu rohku. Uiskude saamise
paaval oli vihdel pless neid ka kohе
praovide. Parjam sobis ilma laus-
jaaga Tügemaanik. Sel ajal siiven-
damata lääniini maaas ajas sugestsi
jõ keradist suurust ja seduole ajal
afate üle vallasle mõi, l jaavali ols
viger. Hädle oli sellest et uised olid
taiskasvatu saapa moodule ja nime
napi umbriiga jalasõudeks alla
kuunimae jõ kinnitus did rohku
kui aineti, seid sooduproov ei saanud
ju omeli tegmata jaed kui mõte
võetud. Soodumõdu selles paaval ei
saanud, sest nippes kui liivuma said
oli uiskudel alati suuremult mida
taguts rogu kerega ei töödud jaoks
ja maandumise silja peale parata-
matu, mis aga tattid saapad
maha ja tulid lõksalt alt õie. Kõik
see kordus püüdlust ja hoolimata
kunsti oli hoopis see, ^{mõs} kordus avastatud

et minu lõunaeline poogpuudel mis sellal pääval nagu saatusepilknes oli mistkipäast tühjed olamata ei kannataanud neid järsse maaandumisi välja mida valutult võttis vastu viineist rantsi selgapeal ega lasknud kilda dega segamöni vedi loomu valasse loodusesse. Sel ühtul kuivas rantsi ja selle siis uheksa peldi vahal ja mõni vörök tulimüür vingutada.

Sellega pole nud minu visulamise fraagina kaugele läppnud. Et oma saabate alla visud ei sobinud, tulit leida valgapsüs. Flea nõu hallis. Tsal on padirnad. Neid ta kannab hava. Proovi-misel sobitud need seurupäraselt liikude vihituslega ja kui onale kolmpaasi villaerol sonne saabastiv pauna, ega sün pöia otsas riugpi ei kai. Nbs, aga oli veel. Seda kompt-

Lenti saikasulada arvull siiu kui 130
oli kaugemal tööl, et vältide selle
vaunusega silme alla saabu mist mis
teadagi si olud sooritav. Kui märkata
ärrit, et minu visutamise tööbu taga-
järel saabastle lallad harrastatud
kuuldagid irevile viinuma tulid
viirelt teha lopp selle spordi harras-
tusele ja siuna on ta jätkuel
tänapäeval.

Selle rea põhjus ei saapud ärrit
enam vett ei pidanud olla vooli-
olla avastanate jätkuel, kui
poleri kontoole seda austi olud
mis oliid vahalined üksude venne-
vihmitedem. Oli ka väike „ameende“
noosader, kuid õnnes polnud need
jalasond pani nued.

Uiskude populaarsus siinnesdi
sel ajal oli üldiselt tagrihoidlik,
sest varustuse harrimise oli
võlvas ja arvuse lähitõr vee-

Kogu Valge Jõgi. Selle aremel on
põllumaade või suurtest buni-
und loirude jaäl liksa all
joonustab linge laste.

Sõja ajal, miti peale Falloku panni-
ta mis oli hinnahaval tööhe lõdu-
napp. Linnahavast sõitis Falloku-
vitsa rongiga maali, kus puudenele
jaamades näida maaohli laialdi,
kaas esmatahkuju mide valikuti
lõiduritele vastu! Selle "rasvaig" ["]
toimetamisel olid jõudetud tulisse ja
ja vahelised lõiduride eamit transpordiks
~~pannati~~ jaama varutati talvel igasagu
velkusi, kuid maalapsele oli suurem
mudilens mitigi enda ees lükabav
raepidemitega ja piikkade tahapoole
ulatuvalt vahed metalljalasega, linnaga
ees istekohaga, mis oli kui liimberhi-
latud nauba paigaldamise voham, kuid
võram tallatud telli vugelt lükabav

mislapuse, samal ajal võis lükata jalavaeva vengudele kui vab hee liblisepmise ajal loetada jaled jalasteli pealseltele jalatõustele. Sellil töödal ja väga prantsilisel sõidurihval mis maal oli vast fundmati sellepäast, et sõidu relistuseni oli rahulikku riimtallitust või joised teed, linna faiavad, maal sunema ja vahetall parsa luumüriti vastu. Nimekut al lallo antud püsiv mitu: "Soomerale" (vast paatolu maa järgi) "Kondi-kelk" (eha sellepäast, et jalgrattla saanusest sai vürjemisi lükude oma "Kondiaunuga"), "Tööverale" (vast kõige sobi linnu narendusnimetus). Sel ajal kui linnakarised (kaubavahitajate hinnutajad) vilapereles oma lehinguid koimelatiid lavalruude abiga, "parktid" need imi-nistad mille rodu on ja gallegi sellepäast et vilavahiteedel ots luumepäast vahedega narem lükuda. Kasutada sai siis juhist proovide oma lahtuist pidi

Made sõiduomadust mõistkann -
vast positiivne üle 60 aasta mäles -
trest järgi:

Villatusest, mis esimesel voolutalvel
1945 aastal kui mu esimene põrguseks
Lauri linn Tali Veldimäele oma
soomevalguga ega selanud ka
minul sellega sõte. Avastus end
vist oleval suur arjatundja ja
soomevalguga sõidusõraku, mida oli
enne mitte mõned varad voolutovel
sahase sõiduriste näispuid pordund
näig Lauri loal, kuid horisonega
et tulva ära ei lehiks di Veldimäe
mäe nõlvall allasöida otsus rüps.

Second pidi tundiskanne, et hõule -
sitsi oma vörniid siat kõigelt. Mõram
tallatud hümel aredes sõidurist
seltsi riinuse, et ettekuhamalt puhle
lähenedisid püntived mae all, pündusid
koegunmed veluti jukliide ja peata -
mitens tuli lõhvalt riidjale surutada.

Ei olund veel töödud eile
piisigi veel tõusta, osk meandumis-
probleem rüsi ja kesi andsid tunda, oli
suumi juba avanipsaigal, et kindlam
teke kilgi olunonda. Õnneks oli
uluguga noik komas, oma marras-
tused ja piisut lühim näsi jätksu
oma tunda ja teada.

Tõnevõrkuide laialdasem kandmine
sai alguse 60-aastest aastafest,
sin vast ei olund perek soomevõlga,
kuna jahkaud ardues oli uel pii-
savall minigil mitte arduelt
taiskasvanutele vaid ne laste
tarvis väikuma gabaridiiga. Tõu-
velge jaigi oli tervineid prantlike
vaidlusi talvel naga jalgrattia jaigi
suvel. Keegendas jalavaeva, saasi
augu nüüd oli ka transpordi vaheldus
est pole värimisel ja muulalgus ruis
igane, kelgen abil võeti ehit püs mit-

Me viskonteetit kauasul näimis.
Eeldivi ei olnud nelgu karatägale
see, kui autoteedele puisteliva
pandi, kuid teedasid sai mõagi
lühula, seestla mustvalge sile-
dad autoteed ja nende soodlaseuse
pooltus ei ole enam soolu
taluksel vältgata lülejale.

Lasi! oli elamus sellistki et
omatakti tööakselku enda ei läks,
tund luugemise möödu, sõiduade
eakaslast või lasta enast põi-
dutada. Siinlaskmisest mäpeal
töörevalt sobili ei ole.

Mäletan Valise metsstruktuuri
paeg Peeter illunumise, kus opitas
oma hundikua töörevalu viedava
Oli ina ühe ratsapilli nii poiss
oma parendiiga Vaka-Nurte ja nelgu
rahel sõitis
Igaülgell uupumas metsimies
juri jenit konstruktori töörevalgule

125 cm³ mootorvahtra mootori. See mootorijääl liivus töörevala aastas 20-30 kilomeetrise tundlikkuuse ning võis peale vältte kaasvihaga, teedides oma kontrollit tööleks mõistset veel ebase mõju.

Ukul varilapaaival (täpselt aastal ei malela) olid võistlused töörevaladel sõitmisega. Stardi ja finisi pängam tollal aegse Valgu sookooli soovile (praegune kauplus) ette, võistlused piirnevad üügemaaniku mure ja tagasi. Võistlajaid oli piisavalt ja kõbe laialt mitu põidlahoidjaid ja publikut nii leppi kui lai-kasvamuid oli püsiv hulgastisti.

Eriti suurjäobuliselt näole siiski varilapaaera tähistatud, kui just on loimuluel moninga aid ümber! Sielkunni seis on Valges Keldumägi ainsesse saab kus võib eeskunstade linnade kasvupiirust ja see

on rohkem laste või siis uusene
gratšion'i pärusmees. Vastlapäev
kalendris oli Venemaal religioosset
pihade dihavöö ja Nelipüha
kuupäevade teabe ojutamise
(seda juhul kui puudus kirikumatused)
teades, et vastlapäeva järgmisest
pihlapäevast lugedest seitsmes
on esimene ilustõusmise pühak
ja sellist edasi seitsmes pihlapäev
on esimene Nelipüha. Maanantaina
kalendri jäagi on Vastlapäeva
päev läbiruumed lõhavöö pühak
diss mis on esimene pihlapäev
ja sellest pärast astrovundamise
kevade algust mõig seall tagasi
lugeda 47 päeva enes Vastlapäev.
Mõlemad uusõodid on laepäared.

Nõistumangi jaail jõ lumel ei
meenut varasematist aegadist, muid
ajast mil alguse sai televisori.

rööslucaän (50.undate aastate lõpus) oli vüll röömalult meeldiv naasa elada jaakori võistlusele nii üleliiduliste jõ maailma fassaandil. Jaakori jälgimine televisiooni rahetulul oli väga populaärne jõ naasa heenavaatamang mitte vahul ka noort vaid ka eakasmati seas. Koolipostil oli koolimaja juunel lägesmeale rajatud oma ehn vüll väinete mõõtmisega hoki väljak riikus oli sealud ka valgustus nii et ägedad hokilahti kui kolm vahel miliitri ahtutundid olid. Nen ei oleks tähkuud olla sellisti võimata hoki meest sarnased nagu Raquelin, Finsor või legendarne väinavaht Tretjan. Kaasalamisega vaadati jaatastre, tšuusukatse estneviise. Muutamatu mulje jätkis visutajali paari Rodnina jäzaitsed

oma eestne m'sega.

Nihes talveõõmude aktiividustas
lapselöövus oli jäinana veel mis
rajeti paika, kus suigidõmmases
koosneval madalapäiste vahel
oli moodustunud järväli,
see oli leeda paik soobehanna
äärde kuhu juba varsti sai meie-
risse nimmitud karuselli posti
mis ja õlalama sünd roguval-
vat vilt ja rütmade tulekat. Posti
ülaotsa sai peale taotud vana
vankri rattakummu rõnu, et väljude
posti otsa lõhenemist tõentipoldi
grisselõõmisel ja kasutuseajal. Poldi-
otsa pargallalised hatt anguga
hatt oli mälefamist jaigi ümbes
5 meetri pikkune kuhu sisimite-
li omateltudes vanusellivalk rõi
sai lihtsalt velgulised ladi
et nast nätega riiki hõrtes.

Selleks "ehitis" oli voodukohas Tammsaare lalgu lähistel soos seoses. Põe kolmest poist kavas Eudel ja Eido olevat vanemad kaljuge olme sihealised. Omavahelise läbi - saamise oli hea, vaatamata sellele, et kannsell oli nende meel ja nende oma. Naga mõnes oli läbi otstar vilguga ringe tihka muidas jäijenomas välge peal istudes. Paljud kannad juhtasid kui kõik lahti pääses ja koos sõitfaga valale oobidile taisnas vörvi pidamet, klient" sõltu kann ja lihtsalt vilgult maha sadan ring oma voodukooted rehavate - tega "skafandris" jätkas jää - platsil valimata suunast valb liitsevist venni platsraine leppu - vall ta kinni püüdin. Sedlikid juhtkandid said teore muul oleksi siin kui hoolimata od rahuven

oma töödla ja ülemedivast
näitasiid, kuid m's talviroõmud
need olles olmud, kui kasvas vori
palju polevs hiumisem saanud.

Küllap olid na vanematel ja
nahavanevalt omad talviroõmud,
kuid minul ei ole mude mälet-
tustest midagi mainimisväärsel
teada ja kas veel olgi midagi
malefada peale hiumisodad puda-
misi ja huumerepimed tegumise vooda
öötl. Sest piudas gaantus jo teiseks
ja vast isegi meänuramist asjaolev,
et maapõredes nahavatele lastel
oli juba maast madalast omad
nahustused tööduvoodide abos
olla vanematele vende loodes ja
tegutsete, soga ei jätkunud eriti
aegaks, seadle rogu peru hean tih-
avale toimingute vormall. See
oli siagi, kui saadi talvel

rohkelt elutunnitavaliivne rohkevõdamise oskust ja viigatavust omadada. Mäletan ühe vanema (mille nimu) hoiutustavat suhtlusest sumataniit soodaga, et mis need paequise ega lapsed olnud, lasevad lauad all mõõda poldusid vagi selle-aegsel, et kodus emal- isal abiis olla ja midagi tavalossu teha, läinase lühikall kallast aega suruks asja eest liit teha, kulutataks ilmaasjate süüdi ja lõhutavaid palavoorid ka seda on vaja selleesemel, et mitte moodi hajkeda ja õppida vanemate rõval tööd tegema nagu mitte lapsipõhes.

Närimat lumellivunise abinõudest mäletan vanaisa (sumud saab lat enne mõne süvi) sunski. Need olid umbes 1,5 meetrid pikk ja 15 või rohkem sentimeetrit laiad.

Mõõtmeid ei saanud

Vana vanem

Kehastti suurtelega uhetundis väljatöödeldud põriasuvihooldega nii, et sobis suurepanarell tollaealise talupoja põhjalahingu pastlaga jälä olla. Namaisa oli need tõstmed Kasti mõisse metsavahi käest ning kasutati neid metsast kuni vastsle loomessel ja avan, et te ei tiseks otsa läbe, sest varasel olaval olund ke otsat laadide jätkipius. Kalgutus on nende lumelaudade saatus laadmatu mulla.

Vastupidiiselt ülelmise pajandi tühimest suhtumist suhataleniste, vihatamise rui ajavaraikamise ja loodendamisse siis juba muu vanemad olid püsivad ega reklamu tegelole nende aladega varol hoiak oli positiivne ja armas suulamisel rui

spondist pügab sossiv. Samas
meels olen ka ise eake miheng,
kunagi tervis ekam ei luba spondiig
antlivsell tegeldata ei saa vahale
jätta ülitri suusavõõrflust tele-
viseoni vahenduse sel. Elade mälestustest
Talverõõmu ja enni seoses alamõõte
on võrnatu huuding talvises lõo-
duses puhul valgelt lumel.

Tali annab palju võimalusi, et
seida lõoduse ille hantide mitte
arhult spottlasena vaid enne ja
oli laul ja jäätl linnud teie
varjavate vahenditega laune elu-
lohe viisipuu. Eteenut aeg kui
hobinakend oli pühilis linnu-
mise ja transpordivahend. Talvirõ
seetee oli maima lakedam kui
ponistel reed- siigistel leedel vanim
raappumõõte. Tali lühendat, ~~ja~~
vahemaid andate vahel. Kui vilm

oli Raikküla soopealne raudtee
kaubalaud lähenes Rapla see
tulevaiimise lõe 10 kilomeetri
vigis, samuti ka metsasahi agu
Pedo ja vana raudtee karmole. Need
on osa hulg paar näidet lage-
mata te talveteede labouundust
On raudtead talveteede osa
jõgedega ja mõlli osa hulg üle-
sainsem sõltuvate vaid piki jõge
Talvistel ja järsel leedel ~~ja~~ pidiid
liikumiseks pidiid hobused olema
talveraudadega raudteed juba
talleks hakanud (sarnaselt kaasajale,
autoodel suurehinde arendamisega talvistega)
Talveraudad ei nevalt suvitust
oli'd varustatud jaatolliga raua
esioras ja uale ja laagriga lage-
osas nüüd kinnitati kalgja vilje
jaanalltega, vastasel jipul võis
juhtuda veoloomaga raua ööselts
Kagajalgade libistmine on vähen

ohklin, koormasest ei jalgade libi-
semine või kuhva haandmõne jäise
pruusega või sibuli veolooma
rukuviimuse rüngalt viigastada
pea lõua osa või isegi hammastat
ilm ja jääda. Et ennetada saolist
ebameddust oldi hoolas valja-
raudade vahetamiga. Lihedate
kummidega mäevi sattunud auto
tömmataks sealt välja, siis endale
plerimulgid, kuid hammastla
jääkul holkme olev määrabud
paratamatult hukkamisele.

Emaall kuhole jäigi olla osa-
lemed ühes pulmas, kui pulma-
sööt oli läinud piki tööge ja
saamide rauendustega nagu ols
kahane pulmasöödale, kui muidugi
oli määravars korralikult rau-
tad ja rihem holkme rõistuaga-
misel, mis olidal tolle aegsetel

riisimist

-38-

pulmades traditsioonides olid ja
muulugr' eriti suudus jaapeal
vasttäi saakidega

Need on mõne mõnede jael
mälutused mis on mällu
jaamul moodustunud aegadel
labilateralist hähku ja rannuloo
uajal.

Endel Messer

Sõmeral.

Häts 2009.